

KOHTUISTUNGI PROTOKOLL (sisuline osa lühendatud)

29.03.2023. a Tallinn
Harju Maakohus / Tallinna kohtumaja / kohtusaalis nr 4010

Istung algas kell 09.07
Istung lõppes kell 13.02

Harju Maakohus koosseisus

kohtunik **Aulike Salo**

sekretäri **Hanne-Liia Toomeoja** juuresolekul

Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör **Toomas Tomberg**

määratud kaitsja **Anu Toomemägi-Kivistik** osavõtul arutas Harju Maakohtu Tallinna kohtumajas üldmenetluses kriminaalasja

JÜRI KIVIT

süüdistuses KarS § 245 lg 1 järgi

////////////////////

Kohtunik küsib, kas süüdistatav on süüdistusest aru saanud ja kas ta tunnistab end süüdi.

Süüdistatav: Jah. Ma ei tunnista end süüdi.

Kohtunik küsib kaitsja arvamust süüdistuse põhjendatuse osas.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Kaitsja on selles menetluses eelistungil maininud, et kaitsja selle süüdistusega ei nõustu. Kaitsja seisukoht on selline, et süüdistus on väga pealiskaudne. Siit ei ole võimalik aru saada, et millest tulenevalt saab väita, et Jüri Kiviti poolt hiljemalt 9. oktoobril 2022 ettevalmistatud Eesti Vabariigi hümniviisiil olev tekst oleks seda konkreetset riigihümni teotav. Vaidlust ei ole selles. Ilmselt ei saagi olla, et Jüri Kivit on asendanud riigihümni sõnad enda poolt teiste sõnadega. Seda, et siin oleks kuidagi mõnitatud Eesti Vabariiki, ajalugu, poliitilisi tegelasi, poliitilisi valikuid ning Eesti Vabariigi liitlasi teotavate ja alandavate sõnadega - minu meelest väita ei saa. Tegelikult kust võtab üldse prokuratuur, et sellised alandused on toimunud, ei olegi võimalik aru saada. Nii nagu kaitsja on varemgi öelnud, siis Eesti Vabariigi hümniviisiil seadust meil kehtestatud ei ole. Selle loomise vajalikkusest või mitte vajalikkusest on olnud juttu. See on teadupärast ka justkui valmis kirjutatud, siiski siiani seaduseandja n.ö laua sahtlis. Kaitsja leiab sellisel juhul, kui räägime tavaks kujunenud riigihümni ja selle esitamist isikute poolt omal viisil, me ei saa rääkida kuriteost. Erinevalt, kui me räägime Eesti Vabariigi lipust, et see on kuskil katki tehtud, see on põlema pandud, ta peal trambitakse. See on kahtlemata kuritegu. Selles on süüdi mõistetud rohkem kui kümne aasta jooksul § 245 lg 1 järgi. Siin sellist selgsust ei ole. Mul on väga kahju, et ei ole pöördutud kellegi spetsialisti, asjatundja, eksperdi poole, kes oleks võimeline analüüsima, et mis miski tähendab, kas need Eesti Vabariigi ajalugu ja erinevaid poliitilisi vaateid erinevatel ajajärkudel kujutavad. Kas need vastavad tegelikkusele, kaitsja teab, et vastavad. Teine asi, et kas sellise ajaloo olemasolu saab kuidagi maha salata. Kui see ajalugu on meil olemas, siis miks me ei või sellest ajaloost rääkida. Kaitsja hinnangul süüdistust põhjendatud ei ole. Jüri Kivit ennast selles asjas süüdi tunnistanud ei ole. Kaitsja on täielikult seda meelt, et süüdistus

on põhjendamata. Kaitsja loodab, et kohtumenetluses õnnestub veenda kohut selles, et Jüri Kivit antud süüdistuse raames tuleks õigeks mõista. Tõendid, mida kaitsja soovib esitada, on märgitud kaitseakti punktis 3.2. Ma neid siin ette loomulikult ei loe. Kohus on otsuse teinud, et lubab kaitsjal neid esitada. Seega kaitsja tõendite uurimise järjekorras neid ka esitab. Lisaks on kaitsetõendis vaieldamatult süüdsitatava risküsitluses esmasküsitlaja õigus. Jüri Kivit on avaldanud täna soovi, et ta kindlasti soovib ütluseid anda.

////////////////////

Kohus selgitab süüdistatavale tõe rääkimise kohustust ja loeb ette kirjaliku teksti. Süüdistatav annab allkirja selle kohta, et talle on selgitatud tõe rääkimise kohustust.

Kohus küsib, kas süüdistatav soovib ütlusi anda?

Süüdistatav Jüri Kivit: Ma annan ütluseid.

Kohus annab sõna kaitsjale süüdistatava esmasküsitlemiseks.

Süüdistatav Jüri Kivit.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik küsimustele:

K: Kõigepealt ma küsin seda, et milline on teie haridus?

V: Minul on keskaridus. Ma lõpetasin Tallinna Muusikakooli viiuliklassi. See ei anna eriharidust. Kümme aastat õppisin viiulit ja laulsin RAMi poistekooris.

K: Kas teie oskate ümber käia muusika instrumentidega? Lisaks viiulile.

V: Jah. Enamus instrumentidega. Kitarri ei oska mängida ja pasunat ei oska puhuda.

K: Täna oleme näinud prokuröri poolt näidatud teost. Kes selle teose loojaks on?

V: Ma heameelega võtaksin selle au endale. Pean tunnistama, et osa sellest on rahvalooming. Kuna ma teen seda satiiri kõvasti üle viie aasta, siis mulle saadetakse igasugu luuletusi, laulukesi, kusjuures ka Eesti autorid, kes ei julge ise avaldada. Osa mõtteid, ridu on tulnud rahva käest. Loomulikult enamus on omalooming ja lõplikult kokku panin ma selle ka ise.

K: Oskate te kohe öelda, et millise osa sellest kuulnud tekstist teie saite rahva käest?

V: Seda on väga raske määratleta. Suurem osa on minu tehtud. Riimidesse ma panen selle niikuinii ise. Mõned read, mis puudutasid ajaloo käsitlust on mulle vihjena varem sisse sadanud.

K: Kas ma saan õigesti aru, et see osa mis puudutab selles laulus ajaloolisi fakte, see on saadetud rahva poolt?

V: Mis puudutab maareformi ja Tartu rahulepingut, need on inspireeritud kunagi saadetud luuleridadest. See mida mulle saadetakse, seda ma puhtal kujul ei avalda. Minul ei ole loomingulist huvi seda teha. Teen seda satiiri oma auru välja laskmiseks. Teiste inimeste loomingut mul levitada ei ole huvi.

Kohus: Vastake konkreetsetele küsimustele.

K: Kui kaua teie üldse selle satiiri tegemisega tegelete?

V: Ma teen seda 2016, 2017. aastast, siis kui mul esimesed luuletused hakkasid tulema. Ma avaldan need oma YouTube kanalil, siis panen ka viite oma Facebooki.

K: Kas te oskate öelda, mis selle YouTube kanali aadress on? Kus te avaldate oma luuletusi.

V: Ma avaldan seal kõike. Osa seal on lastemuusika, see on suur osa minu hobist.

Kohus: Küsimus oli, et mis on teie YouTube'i kanali aadress.

V: YouTube'i kanali aadress on www.youtube.com/jurikivit

K: Kas teie peate seda süüdistuses olevat lugu satiiriks?

V: Jah. See on sarkastiline satiir.

K: Miks te sarkastilise satiiri lõite? Mis teie eesmärk oli?

V: Ma ütlesin, et see on minu auru välja laskmine. See on minu loominguline eneseteostus.

K: Kui nüüd rääkida selle konkreetse laulu sõnade loomisest kui kaua teil see aega võttis?

V: Umbes 15 – 20 minutit.

K: Miks te kasutasite selle esitamiseks hümniviisi? Kas te olete nõus, et tegemist on Eesti Vabariigi hümniviisiga?

V: Jah. See on laulu meloodia, mis on kasutuses Eesti hümnis. Seda loomulikult võib pidada Eesti Vabariigi hümniviisiks. Miks ma seda kasutasin. Ma väga lühidalt ei suuda vastata, aga ma katsun lühidalt. Ma kuulasin muusikat, tegin tööd. Ma kuulasin seda Makarevichi laulu. Mõtlesin, et jah, minu riik läks ka hulluks, et ma teen talle mingisuguse vastuse. Mõtlesin, et millises vormis, et kas luulelises või laulu. Muusikud muusikule, teen ikka laulu vormis. Oleks loogiline võtta Makarevichi laul ja teha sellele paroodia, aga see on autoriõigusega kaitstud ja YouTube on väga range nende autoriõiguste jälgimisel. Millist muusikat ma võiksin kasutada? Ma võiksin enda muusikat kasutada, ma kirjutan palju muusikat. Karikatuuris ikka kasutatakse üldtuntuid vorme ja üldtuntud vorm muusikas on auditooriumile tuntud laul. Kuna Makarevich laulis Venemaast, siis mina laulis Eestimaast. Ma mõtlesin, et ma võtan mingi Eesti laulu, mis oleks autoriõiguse kaitse alt väljas ja mis sobiks luulerütmiliselt selle tekstiga. See tekst on väga selge. Ma tean üsna hästi Eesti muusikat. Ma olen tõlkinud eesti keelest vene keelde paarkümmend rahvalaulu. Ma ei saa võtta näiteks, „mul juba sünnist ...“. Rütmiliselt ei klapi. Kas on veel tuntuid Eesti laule, mis langeksid sellega kokku? Mulle tuli pähe „Mu isamaa“ lugu. Ma tol hetkel ei mõelnud, et ma võiksin võtta Ernesaksa laulu. Esiteks ma laulsin kümme aastat poistekooris ja Ernesaks vahel juhendas meid. Mul oli võimalus paar korda Gustav Ernesaksaga suhelda. Mul Ernesaksa loomingule üle ei tule mõttesse teha mingit paroodiat või karikatüüri. Teine põhjus võib olla on olulisem. Praktiliselt samal ajal, kui ma tegin selle karikatüüri, ma kirjutasin ja avaldasin venekeelse versiooni Ernesaksa ja Lydia Koidula laulust, „Mu isamaa on minu arm“. See ei

olnud karikatuur. See on väga ilus laul. Prokurör juhuslikult käivitas ühe jupi sellest. Oleks natukene imelik, kui võtaksin tõsiselt ja ilusalt tehtud asja ja teeksin samale loole paroodia. Sellepärast ma võtsingi selle Paciuse meloodia. Enne, kui ma vajutasin salvestamise nupule, siis vaatasin, et kas vahepeal ei ole meil hümniseadust vastu võetud. Vaatasin, et ei ole. Toksisin veel Riigi Teatajasse hümn sisse, leidsin sealt ainult selle 245 hümniteotamine. Ma ei arvestanud selle paragrahvi. Olen ka praegu sellel seisukohal, et siin ei ole hümniteotamisega mingit pistmist. Nii see õnnetu Paciuse meloodia sinna sattus. See ei olnud sellest, et ma võtan hümnid ja hakkan nüüd sellest hümnist midagi tegema. See meloodia tuli sinna iseenesest. Ma ei leidnud põhjust, et miks teda seal ei tohiks olla. Mingit reglementeeringut meil seadusandluses ei ole.

K: Ehk siis teie kontrollisite kõik võimalikest teabeallikatest seda, et kas hümnid või hümnid viisi on keelatud kasutada.

V: Ma pean selgitama, et miks ma üldse kontrollin. Jah. Ma olen loominguiline inimene, ma ei ole loll. Ma oskan seadustega läbi käia. Ma olin Rae valla volikogu komisjoni esimees, mis eeldab, et ikkagi oskaks seadusega läbi käia. Ma olin aastaid ka Harju Maakohtus ...

Kohus: Jääme palun asja juurde.

V: Loomulikult. Tavakodanik võib olla ei hakka enne seda ... Ma lihtsalt selgitan, et see oleks nagu usutav, et tõesti ma vaatasin enne seda seadusest üle, mitte pärast, kui see probleem tekkis. Ma tõesti vaatasin seadusest üle.

K: Te ütlesite, et te leidsite Makarevichi laulu kuulates, et minu riik läks ka hulluks. Miks te niimoodi leidsite? Et just nimelt need sõnad on head, et teie riik läks hulluks.

V: See on selline subjektiivne tunnetus, mida meie poliitikud siin räägivad ja teevad. See ei ole eriti adekvaatne. Võib ju olla selline subjektiivne arvamus.

K: Te ütlesite hümniteotamisega ei ole tegemist, et selle teotamiseni on pikk maa. Te ütlesite, et lausa kuuni. Mida peaks tegema, et saaks väita, et hümnid on teotatud?

V: Kui Jüri Kivital oleks selline eesmärk, et teotada hümnid. Ma võtaksin originaal hümnid muusika. Kindlasti võtaksin originaalteksti, eestikeelse. Muudaksin ära seal mõned sõnad. Muusikale ma lisaksin mingi saksa natside rütmi, trummid. Miksiks nad kokku ja siis esitaksin nad. Mul ei ole sellist fantaasiat, et mõelda, et see oleks väga teotav. Ma ei oska öelda, kuidas ma seda videos esitaksin. Muusikaliselt ja tekstiliselt umbes nii, nagu ma kirjeldasin.

K: Kas sellist kavatsust on teil kunagi olnud?

V: Ei ole. Milleks? Ei ole.

K: Et kuidagi naeruvääristada hümnid või Eesti Vabariiki?

V: Ei ole. Hümn muusikateosena ei paku mingit põhjust, et seda hakata naeruvääristama.

K: Te ütlesite, et sõnade tegemise peale läks 15 – 20 minutit. Kui kaua läks video peale ja kas see video on teie enda tehtud?

V: Jah. See oli teine duubel. Ma tegin vist kaks duublit. Esimesel läksid sõnad sassi. Ma natukene lisasin veel pille, trumme, sest kogu see sound ei ole see, mis ma mängisin salvestuse jooksul. See võttis ka kuskil 10 – 15 minutit. Kõige rohkem võttis aega meie poliitikute fotode kogumine internetist ja videosse lisamine. Kõik muu on internetist väga kergesti leitav. Need ajaloolised faktid. Rahuleping, maareform ...

K: Miks te just sellised taustapildid videole panite. Nagu te ütlesite – maareform, rahuleping ... Seal oli veel lisaks näiteks Lenini pilt.

V: Jah. Lenini pilt oli ka. Rahuleping oli sõlmitud ... vahel. Miks just sellised pildid. See oli natukene selgituseks, et need paar inimest, kes mind seal jälgisid. Nad on venekeelsed inimesed, kes Eesti ajaloost midagi aru ei saa. Ma lisasin pildimaterjali sinna. Selgitamaks, et millest konkreetselt jutt käib. Kui ma teen eestlastele, siis eestlased saavad aru. Hiljuti ma avaldasin eestikeelse versiooni sellest samast tekstist. Teise pildi ja muusikaga muidugi, aga eestlased saavad niigi aru, millest jutt. Venelased enamajaolt ei tea seda ajaloolist konteksti.

K: Teie leiate, et selles teoses ei ole Eesti Vabariiki teotavaid ja alandavaid sõnu?

V: Mina seda ei tahtnud teha. Eriti satiiris ja sarkasmis. Loomulikult loll leiab lolluseid ja tark leiab tarkusi. Igaüks leiab, mida ta sealt otsib.

K: Kas teie tekstis ei olnud kuidagi Eesti Vabariigi ajalugu alandav?

V: Kindlasti ei olnud alandav. Ei saagi alandada, sest on ainult faktid. Mida ma torkisin on see, et Eesti ajaloo ühekülgset või alternatiivitut käsitlemist. Nagu Laubre ja Mart Laar kirjutasid, et võib Eesti ajaloost rääkida ainult nii ja on ainult üks tõde. Noh, sellises riigis ma olen lapsepõlves elanud, kus oli ainult üks tõde. Midagi head selles ei ole. Faktid on tõesed. Natukene teise vaatenurga alt – humoorika ja sarkastilise vaatenurga alt.

K: Kas teil oli soov poliitilisi valikuid teotada või alandada?

V: Teotada või alandada ... Ma ei tahtnud kedagi alandada. Natukene mõnitada poliitiku, jah seda küll. Kõik muu selles süüdistuses on väga kunstlikult juurde poogitud.

K: See liitlaste teotamine või alandamine ei olnud ka kavas?

V: Seda seal ei ole. Me oleme näljased aga uhked selle üle, et me oleme NATO platsdarm. Me oleme ju uhked, et me muudame Eesti sisuliselt sõja polügooniks. Mis siin alandavat on? Vastupidi, see on uhkus.

K: Aga poliitiliste tegelaste piltide taustaks panemine, mis eesmärgil see oli?

V: Täpset eesmärki ei ole. Sa lihtsalt väljendad oma nägemust, emotsiooni. Ega nad kõige targemad inimesed ei ole, kui kuulata nende väljütlemisi, vaadates neid otsuseid. Ei taha riigi poliitikat lahkama hakata, see ei ole hümni üldse seotud.

K: Teie hümn ei olnud kuidagi mõeldud poliitilise laulukesena?

V: Ei, mis poliitiline. Tehakse ju igasugust nalja. Jan Uuspõld paar aastat tagasi enne presidendi kõnet rääkis sellise anekdoodi, et ma mõtlesin, et mees pannakse trellide taha. Ei olnud ju midagi.

K: Milline see anekdoot oli?

Kohus: Me ei räägi hetkel anekdootidest siin.

K: Täna esitas kaitsja erinevaid tõendid erinevalt hümni esitamise viise, mida te olete ise kogunud ja kaitsjale üle andnud. Kas te nendega olite ka kursis enne seda, kui te hümni viisile enda loodud sõnad panite?

V: Loomulikult. Need on ju laialt avalikult, eriti Matvere hümnimasin. Muusikute vahel, palun vabandust, aga seda nimetatakse peeruhümniks. Muidugi on nad kõik ammu teada, see ongi see taust, et meil on normaalne riik ja saab nalja teha.

K: Samuti need ametlikud sümbolid, nagu riigivapp, riigilipp. Mille kohta olid karikatuurid. Need teil olid ka enne seda hümni ...

V: Kogu aeg. Neid tehakse kogu aeg. Neid on palju rohkem. Need on mõned näited. See mida ma teen, see ongi muusikaline karikatuur. See on minu vaatenurgast sama karikatuur.

K: Hümnid viisile lauldud teie enda sõnade esitluse alguses, te toote välja siin selliseid asju. Kõigepealt te ütlete, et kui räägitakse väga primitiivsest muusika partiist, siis saab mängida seda kasvõi jalakannaga, siis viitate sellele, et teil on jalas villased sokid. Te ütlete, et te ei ole, et seda saaks Eesti hümni puhul ja ühe vasaku käega teha. Miks te sellise sissejuhatuse sellele loole tegite?

V: Katsun selgitada. 90. alguses, kui valiti Eesti hümnid. Loogiline, et Ernesaksa „Mu isamaa on minu arm“, tuleb Eesti hümniks. Ekspertide arvamus oli see, et Ernesaksa teos on liiga keeruline, ta on muusikaliselt liiga keeruline. Kuigi me laulupidudel oleme näinud, et 10 000 inimest ja me ise oleme seda laulnud. Ei ole ta midagi keeruline. Ta on lihtsalt normaalne muusikaline teos. Sellega võrreldes Paciuse teos, mis oli ... luulele kirjutatud. Ta on tõesti väga lihtne, kolme akordi peal, nagu lastelaulud – kiisud keerutavad tantsu. See on muusikaline fakt. See ei ole mingi alandamine või mõnitamine. Ta on lihtsalt lihtne

K: Te ütlesite, et eksperdid arvasid, et parem on lihtne Paciuse signatuur või heli võtta sinna. Kes need eksperdid olid?

V: Jään vastuse võlgu. Ma eraldi seda teemat nii ei jälgi. Kuna ma olen muusikaga seotud kogu elu olnud, siis ma lihtsalt mäletan.

K: Saab siis kokku võtta selle teema nii, et teie ütlesite seda kõike siia ette, mis ma siin välja tõin selletõttu, et te teate, et selline arutelu on olnud, kus arutati milline hümn võiks olla. Leiti, et Ernesaks on liiga keeruline. Järelikult Paciuse oma on lihtne.

V: Lihtne.

K: Lihtne ja primitiivne.

V: Muusikalises mõttes.

K: Jah. Mitte, et te oleksite andnud ise enda hinnangu sellele?

V: Jah.

K: Te ütlesite sissejuhatuses, et „Koheselt palun vabandust nende ees, keda see võib riivata“. Miks te nii ütlesite?

V: Katsun selgitada. Meil on üsna palju hulle inimesi. Ma olen pikka aega saanud otseselt ähvardusi oma loominguga eest. Tuleme tagauksest sisse, kuuli pähe jne. See oli tingitud sellest, et võtke seda asja lihtsalt, et ma ei taha kedagi solvata, et vabandan ette, et kui see mingit psühhopaati võib ... Rohkem oli see enesekaitse refleksi. Ma ju ei valmista neid tekste ette kuidagi ...

K: Kas võib kokku võtta, et teie soovisite enne seda teose ettekandmist ka avalikkuse ees igaks juhuks vabandada?

V: Umbes nii jah.

K: Te ütlesite, et kui kuulata meie poliitikuid viimasel ajal, saad aru, et tegemist ei ole riigiga või lihtsa territooriumiga vaid mida juhivad ajutised likvidaatorid. See ütlus oli teie subjektiivne hinnang?

V: See on minu subjektiivne hinnang. Mul on õigus avaldada oma arvamust. See mida teevad meie valitsuses olevad inimesed, see võib viia nii Eesti rahva, kui Eesti riigi hävinemisse. See on hullumeelsus. See on minu subjektiivne hinnang. Ma olen viimased 15 aastat poliitikast väga-väga kaugel. Kunagi olin poliitikas, läksin ära. Hinnanguid ma kodanikuna annan.

K: Kas ma sain aru, et seda laulu luues või sõnu luues, siis te tundsite muret Eesti tuleviku pärast?

V: Seda muret tunnen ma igapäev.

K: „Missugune on riik, sellised on hümnid“. Mis te sellega mõtlesite?

V: Ma jään selge vastuse võlgu. Ma ei valmistunud kuidagi ette, see on improviseeriv tekst. Ma teen selle ümber ainult siis, kui seda võidakse hinnata kuidagi seaduse vastaseks. Life is life. Elu on selline. Mingit erilist mõtet seal ei ole. Tol hetkel, kuna Paciuse meloodia tuli loome käigus sisse, siis loomulikult ma ei saanud ära mainida seda, et see meloodia on hünni meloodia.

K: Selles teoses sõnade kohta ka. Te ütlesite, et te panite osa siia teile tulnud infot ja osa oli teie enda oma. Ma küsin, et see Eesti loomine, nagu te olete siin öelnud, et sitast, kividest, soodest ja samblast. Miks te sellised sõnad sisse valisite?

V: See oli otseselt seotud Makarevichi lauluga. Tema laul lõppes sellega, et peamine, et sa ise ei muutu sitaks. Ma võtsin selle sõna ja pookisin selle mõtte juurde meie president Meri tuntud tsitaadi. Eestimaa ongi ju loodud mullast, ehk siis sõnnikust. Ma palun vabandust, ehk siis sellest samast. Soodest, kividest ja mis see neljas oli. See on selline nagu kujund.

K: Selle kujundi taha oli videos pandud Lennart Meri tsitaat. Mis põhjusel?

V: Jah, et oleks selge aru saada, miks see ainus ropp sõna sinna sattus. Et see on seotud Meri tsitaadiga. See on normaalne, see ei ole ropendamise selles mõttes, et sa tahad kedagi alandada.

K: Need sõnad, et aitäh punastele enamlastele, et kinkisid meile iseseisvust ja aitäh Leninile, et me võitsime loto. Mis eesmärgil need sõnad siia sisse on saanud.

V: Enamlased teostasid selle oktoobri riigipöörde, tänu millele Balti riikide iseseisvus üldse sai tekkida, mida sõjaväelased kasutasid ära. Loomulikult, kui ei oleks riigipööret 17. aastal, siis ei oleks ka sellist ajaloo arengut, nagu ta oli. Aitäh on muidugi jutumärkides.

K: Ma tahtsingi sinna jõuda, et kas te tahtsite päriselt tänada neid või te nagu pilamise mõttes tänate neid?

V: Ei. Ma teen sarkastilist satiiri. Sarkasmi eripära ongi see, kui sa ütled, et televiisor on roheline, siis see tähendab, et see on kõike muud, mitte ainult roheline. See on nagu see asi.

K: Kas see Lenini tänamine oli mõeldud jutumärkide sees, ehk siis jällegi mitte tänuna Leninile millegi eest siin Eesti Vabariigis.

V: No loomulikult. Ta on üldse kurjategija.

K: Teie meelest on ta kurjategija?

V: Jah. Minu meelest on.

K: Siis on siin kirjas veel ... Mida siis süüdistusaktis on peetud silmas liitlasi teotavate sõnadega. Meid võtab vastu Washington, Brüssel ja London. Miks just nimelt need linnad?

V: Riimi mõttes. Ma pidin jälgima luulelisust. Nad sobisid sinna. Sobiks Pariis, oleks Pariis. Sobiks Rooma, oleks Rooma. Mingit erilist mõtet selle taga ei olnud.

K: Teil iseenesest selle lause poolikuga, et meist sai NATO platsdarm, et oleme kerjused - selle osas ei ole olnud plaanis alavääristada NATO't või Eesti Vabariiki?

V: No me oleme ju uhked, et me oleme NATO osa. Ma ei oska ... Te võtate praegu väga tõsiselt seda iga sõna ja iga lauset.

K: Ma küsin teie mõtteid, et see oleks kohtule ka arusaadav, et kas te olete pannud selle teo toime sellisel viisil nagu siin süüdistusaktis kirjas on. Siin on veel kirjas, et röövisime sakslaseid, kuid eestlastele kõik üle läinud.

V: See on 1919 maareform.

K: Siin pidasite silmas maareformi?

V: Jah, siis kui võeti maid ära. Mõte oli see, et kui meile öeldakse, et meil oli mingisugune sündmus ja me peame seda käsitlema ainult nii, siis me võime vaadata ka mõne teise nurga alt. See ei ole seadusvastane.

K: Siis on siin ka juutide tapmisest kirjas. Kui mäletada seda videot, siis seal oli ka see judenfrei kiri. Neid ei ole siia süüdistusaktis otseselt teile süüks pandud. Noh vaevalt, et need Eesti Vabariiki kuidagi alandavad või Eesti Vabariiki, liitlasi puudutavad. Mida te selle all mõtlesite?

V: See toimus meie territooriumil. 120 aasta jooksul oli siin neid võime peaaegu, et tosin. Ühe võimu ajal toimus see, teise võimu ajal toimusid need. Erivõimude ajal toimusid eriasjad. Ajalooliste sündmuste faktide fikseerimine. See oli rohkem seotud sellega, et osas Eestis levib arvamus, et need (ma palun vabandust) tiblud, ehk siis vene juurtega inimesed saadame üle Narva jõe. Minul, inimesel kellel juured on fifty-fifty, minu jaoks on see valus teema, et miks meisse niimoodi suhtutakse. Riigi poolt ei ole sellisele suhtumisele selget hukkamõistu.

K: Need debiilikud roolis. Miks see siia laulu sisse sai?

V: Ei. See on meie tänapäev. See on minu isiklik subjektiivne hinnang nende koosluse tegevusele. Miks just debiilikud. Pean tunnistama, et see ei ole kõige õnnestunud sõna. Riimi poolest läks sinna. Ta ei ole otseselt seadusevastane. Ei olnud eesmärk kindlasti just seda sõna kasutada. Noh lollakad ...

K: Kas teie leiate, et selle konkreetse teose näol on tegemist teie loominguga vabadusega?

V: Jah. Põhiseadusest tulenevalt on lubatud loominguga vabadus, kui ta ei riku teiste inimeste õiguseid ja vabadusi k.a seaduseid. See on ju lubatud. Olen praegu sellel arvamusel, et see ei riku kellegi õiguseid, seaduseid, ei tekita kahju. Seega, jah. Loomulikult kasutan seda põhiseaduslikku õigust.

K: Kas peale seda laulu olete teinud ühiskonna kriitilist satiiri, sarkasmiga seotuid laule, luuletusi?

V: Jah. Olen teinud. Meil on uus riigikogu. Ma nüüd võtan ette igäihe, kes teeb rumaluse või lolluse, see saab siis ühe väikese teose endale pühendatult. Seda loomulikult seaduste piires. Ma tegin seda, ma teen seda täpselt siis, kui tuleb mingi inspiratsioon. Kui seda ei tule – mul on ka pool aastat vahele jäänud. Ma olen vait, kui midagi ei torgi ja kõik on normaalne. Olen teinud jah.

K: Te täna räägite siin kohtus eesti keeles. Olete öelnud, et teie mõlemad emakeeled on nii vene, kui ka eesti. See konkreetne laul on lauldud linti vene keeles. Miks vene keeles? Kas eesti keeles ei oleks saanud teha?

V: Ma tegin eesti keeles. Enamus minu satiire on vene keeles. Eestis on väga palju satiirikuid. On Tujurikkuja, Kreisiraadio, Ärapanija, kes teevad väga vaimukat ja vahel ka väga teravat satiiri. Nende jaoks on see nende töö. Minu jaoks see lihtsalt selline vahepala, hobi. Ma ei võta nende leiba ära. Eestis vene keelset satiiri. Kuna ma õppisin vene koolis, siis vene luulekultuuri ma tean. Väga palju kasutan valmivormi. See on mulle lähedane, seda ma tean, seda ma oskan. Viimasel ajal ma hakkam rohkem eesti keeles tegema. Mulle saadetakse suht huvitavat materjali eesti keeles.

K: Siin veel, kui see kohtu asi algas, siis oli juttu sellest, et te olete seda riigi hümni teotanud, et esitate selle oma teose vene keeles, samal ajal justkui eesti aktsendiga. Kas see on nii?

V: Ma kasutan eesti aktsenti nende teoste puhul, kus ma ... Mul on umbes 200 teost YouTube-s. Suur osa nendest ei ole minu isiklik verisoon. Ma kehastan ühte või teist tegelast. Ma kehastan neid. Nendes teostes, kus ma kehastan mingit gruppi, mis on eestikeelsed, siis ma panen sinna juurde eestikeelse aktsendi, et oleks selgem, et see on Eestiga seotud. Pooled nendest jälgijatest, kes vaatasid mind aasta tagasi, kokku oli neid umbes poolteist tuhat, osa on üle maailma laiali, et neil oleks kohe selge, et a see on see eestlane. Mingit muud tagamõtet ei ole. Eesti aktsent on venekeelsele isikule üsna ära tuntav, siis on kohe, et a see on eestlane. Ei ole vaja Eesti sümboolikat.

K: Prokurör näitas videot, seal oli kuskil 40 000 vaatamist.

V: Hetkel ma vaatasin jah, et tänu politsei reklaamile.

K: Palju seal algselt oli enne, kui see uurimine algas?

V: Ma avaldasin selle video 9. oktoobril. 12. oktoobril, see on kolm päeva hiljem, ma lugesin Postimehest, et on kriminaalmenetlus alustatud, siis ma piilusin. Materjalides ei olnud näha, et mis oli vaadatavuse number tol hetkel, kui algatati see kriminaalmenetlus. Kui kolm päeva hiljem oli see number ... kui mind mälu ei peta, siis kuskil 860, kindlasti alla tuhande. Esmaspäeval, 10. oktoobril, kui alustati seda kriminaalmenetlust, siis oli see vaatajate number umbes 200. Kuni selle tohutu reklaamini, mis tegi mulle politsei. Keskekläbi ühe nädalaga ühte minu videot vaadati umbes 500 – 600 korda. YouTube'i mõistes on sellel avaliku huvi täiesti null. Nüüd on muidugi palju rohkem. Kuna ma ei piira inimestel levitada minu loomingut, siis on levitatud minu loomingut viimase nelja kuu jooksul tänu korraaktsjate reklaamile, erinevates sotsiaalvõrgustikes tohutult. Ainuüksi TikTakis, seal on miljoneid.

K: Te ütlesite, et 12. oktoobril saite te teada sellest ajalehe kaudu, et alustatud on kriminaalmenetlust. Mis tundeid teis see teave tekitas? Et sellest te saate teada ajalehe vahendusel.

V: Ei no ma tean, et me Eestis ei vasta Euroopa kohtu direktiivile, mida on siin korduvalt ette heidetud, et enne kohtuotsust üldse avalikustatakse. Mind on korduvalt juba praegu meedias nimetatud kriminaaliks, hümni teotajaks. Kuigi kohtuotsust ei ole olemas. Sõltumata sellest, et milline tuleb kohtuotsus, ma olen järgmiseks kümneks aastaks seadusrikkuja. See ei ole väga meeldiv tunne.

K: Kui te seda nägite ja saite aru, et võib olla see menetlus tõesti on olemas. Miks te seda videot näiteks maha ei võtnud? See video on jätkuvalt üleval.

V: Ma olin veendunud. Ajakirjanikud küsisid, vist Õhtuleht. Ma ütlesin kohe välja, et ma hindan seda, kui politsei tööõnnetust. Las viivad juurdluse läbi ja jõuavad selguseni, et see on apsakas. Sellega ongi see asi lõppenud. Ma olin kindel, et nii see on. Kui ma jõudsin ülekuulamisele, siis ma nägin, et see uurija oli selgelt ärritunud, nii et käed värisesid. Ma ütlesin, et me võime ju diskuteerida, et kas see on seaduse rikkumine. Ma sain vastuse, et mis siin diskuteerida, asi on niigi selge. Mis tundeid see tekitab?

K: Selle teo puhul teie täna leiate, et see on teie õigus teostada loomingu vabadust?

V: Jah.

K: Ja teie õigus vajadusel kritiseerida valitsust või riigi poliitikuid?

V: Jah. Ma leian, et selline õigus on olemas. Kuni ei ole vastu võetud mingit seadust poliitiku au ja väärkuse kaitseks. Meil vaadatakse Venemaa poole tihti, et seal on mingi totakas seadus olemas.

K: Seadus on ette näinud selle teo eest KarS § 245 lg 1 mõistes, juhul kui teid süüdi mõistetakse, rahalise karistuse või kuni 1-aastase vangistuse. Mida te ise arvate, et juhul kui kohus leiab, et teid tuleb süüdi mõista. Mis see kohane karistus oleks? Ma saan aru, et te olite ka oportunistidega nõus?

V: Ma olin oportunistidega nõus ainult ühel põhjusel, et mida pikemaks venib see protsess, seda suurem kahju tekib Eesti riigi mainele. Ma ei tahaks üle tähtsustada seda väikest asja, aga tänu sellele kriminaalajale on selle teema üles võtnud rida vene tipp blogijaid, vene propaganda kanalid. Mulle on sealt saadetud igasuguseid linke ja screene. Teemaks ei ole minu teos. Selles ei ole mitte midagi huvitavat. Teemaks on see, et laulukese eest on Eestis kriminaalasi. Mida pikemaks see venib, siis kasvab avalik huvi. Kindlasti ei ole see ei minu, ega ka Eesti inimese huvi. Usun, et ka mitte prokuratuuri. Ma jään selle juurde, et kõige mõistlikum oleks see asi võimalikult kiiresti lõpetada. Ma olen valmis kokkuleppeks. Määrake mulle viis sõna, viies keeles, viieks aastaks. Ma neid viite sõna ei kasuta. Keeled, need sõnad määraku prokuratuur. Tõesti on tobe. Palun vabandust, see ei käi kohtu kohta aga kogu see keiss on nagu hullumaja.

K: Kas teose loomise puhul teil puudus tahe poliitiliseks vihkamiseks mingite jõudude enda taha koondamiseks Eestis?

V: Ütleme nii, et ma olen loominguine inimene, aga ma ei ole loll. Ma ei tee kunagi seaduse vastast, ühiskonna vastast. Mitte sellepärast, et ma olen seaduskuulelik, vaid sellepärast, et närvikava on selline, et tahaks rahulikult elada, mitte rikkuda seaduseid ja norme. Loomulikult, kõik mis võib olla tõlgendatav, kui riigivastane tegevus. Seda ma oma loomingu ei luba. Ma olen enne avaldamist võtnud maha lood, mis hiljem vaadates tundub, et keegi võib pahatahtlikult seda väänata. Ma ei avalikusta selliseid asju või teen ümber neid. Ma võtan need maha. Ma olen seaduskuulelik ja vastutustundlik inimene. Mingit jama ma spetsiaalselt kaela ei tõmba. Ma olin absoluutselt kindel, kuigi jah, mind oli hoiatatud, et politsei jälgib mind. Politseis on meil ka väärivad inimesed, mitte ainult ... Ma teadsin, et kui ma teen mingisuguse lolluse, vea, millest võib kinni haarata, siis ma seda ei avalda. See, et nad sellest kinni haarasid ei ole minu viga. See ei ole minu viga, vaid minu arvates ikkagi politsei apsakas. See, et prokurör tõstab copy paste selle süüdistuse riigihümni teksti moonutamise süüdistusse. Minu teoses ei ole ühtegi sõna, ühtegi vihjet, ühtegi kujundit, ühtegi rida Jannseni tekstist.

K: Kas te arvate, et sellepärast ei ole moonutus, et ei ole ühtegi rida, ühtegi sõna Jannseni tekstist? Ta on täiesti iseseisev tekst?

V: See on täiesti iseseisev teos. Täiesti iseseisev tekst. Ta on inspireeritud Makarevichilt. Ta on osaliselt sealt välja kasvanud. See hümniteema tuli sinna ainult sel hetkel, kui läks muusika aluse või seose leidmiseks.

K: Kas te ise olete tuttav selle lauljaga Makarevichiga?

V: Ei ole. Me oleme erinevast grupist. Mina tegelesin alati popmuusikaga ja tema on rokkmuusik.

K: Kas tema on teie n.ö vastuse kätte saanud? Kas te teate?

V: Ei usu. See ei ole isiklikult. Tema ei tee ka seda kellelgi isiklikult. Ta teeb lihtsalt, sest see on tema loomingulise inimese suhtumine sellesse protsessi, mis toimub hetkel. Minul on see ka, aga sellises vormis, et seda on üsna palju, et üks muusik teeb midagi ja teine muusik teeb vastuse. Eriti ärevatel aegedel on närvid pingul, üks loominguline aju genereerib selliseid asju.

Kaitsja Toomemägi-Kivistikul rohkem küsimusi esmasküsitluses ei ole.
Kohus annab loa prokurööril süüdistatavat küsitleda.

Süüdistatav Jüri Kivit.

Prokuröör küsimustele:

K: Te ütlesite, et satiiri loomisega ... Te töötate reklaami tootmisega seotud ettevõttes Studio Marketing OÜ

V: Jah

K: Kas see satiir on teie töö või on see pigem hobi?

V: Ei ole. See ei ole üldse tööga kuidagi seotud. Töö on seotud turunduse, reklaamiga. Reklaami loomine. Ma väga palju kujundan pakendeid. Eestis ei ole tõenäoliselt ühtegi kauplust, kus ei oleks väljas minu loodud toidukaupade, jookide ...

K: Ehk siis teie satiirialased teosed on teie hobi?

V: Hobi. Üks hobidest.

K: Te nimetasite YouTube'i kanalit, s.o youtube.com/jurikivit. See on siis see sama kanal, kuhu te ka 9. oktoobril möödunud aastal selle video Eesti hümniga pealkirjal, „Minu riik on hulluks läinud“, üles laadisite?

V: Jah.

K: Kas ma saan õieti aru, et see video on täiesti teie oma looming. Selle hümnite sõnad, kui ka eessõna hümnile, video salvestamine ja videole lisatud fotod. See on kõik teie looming, teie tehtud ja keegi teid selles abistanud?

V: Ma vastan pärast täpsustust. Tegemist ei ole hümnite sõnadega, hümnite esitusega. See on teie hinnang. Tegelikult on see eraldi seisev teos. Selle teose autor, esitleja, filmija, monteeriija – kõike teen mina. Jah, ma olen piisavalt andekas.

K: Ma ei saanud päris hästi aru. Eelnevalt kaitsjale vastates te kinnitasite, et tegu on tõepoolest Eesti hümniga. Pikalt rääkisite sellest, et miks te eelistasite seda võrdlusena Gustav Ernesaksa „Mu isamaa on minu arm“, või mingite muudele lauludele. Nüüd te ütlesite, et tegelikult see ei ole ikkagi hümn.

V: Ma ei ole mitte ühtegi korda öelnud, et see on hümn, et ma kasutasin hümn. Kas ma tohin ka prokurörile ...

Kohus: Ei. Teie vastate ainult küsimustele.

V: Okei. Ma ei ole kordagi öelnud, et see on hümn. Ma kasutasin Paciuse teose meloodiat, mis on ka Eesti hümn teoses.

K: Selgitage vahet palun.

V: Seletan vahet. Vastavalt lipu seadusele § 3. Eesti hümniks peetakse teost, mis koosneb Jannseni tekstist pluss Paciuse muusika. Kokku see on hümn. Vastavalt lipu seadusele § 3, igal hommikul heisatakse Pikale Hermannile lipp. See lipp ei heisata hümn saatel. See lipp heisatakse signatuuri saatel, mille aluseks on hümn. Kuidas näeb välja see signatuur? See on puhkpillide ära mängitud hümn meloodia ...

K: Selge, ma sain aru. Selgitage siis palun seda. Sellel samal salvestisel te korduvalt viitate Eesti hümnile. Alguses vabandate seal öeldes, et hümn, see on ju püha. Video lõppeb sellise väitega, et milline on riik, sellised on ka hümni. Nüüd te üritate musta siin valgeks rääkida. Kuidas nüüd aru saada, et järsku nüüd ei ole hümn?

V: Kirjutan video alla, et kaasaegse Eesti kaasaegne hümn. Näiteks ... homme ma avalikustan rong see sõitis tsuhh – tsuhh – tsuhh ja piilupart oli rongijuht. Ütlen, et see on uue Eesti uus hümn. See ei muuda seda asja hümniks. Seal on kasutatud ainult Paciuse ... okei, hümn muusikast üks osa. Ma võin ju selgitada, et mis see muusika üldse on. See signatuur ehk meloodia, see ei ole üldse muusika. See on ainult üks väike osa sellest. Seal on veel harmoonia, rütm, seade – see kõik kokku annab juurde muusika. Kui me panema sinna juurde Jannseni teksti, siis see kokku teeb hümn. Sellest kõigest võtan mina ainult meloodilise joone. See viis iseenesest ei ole hümn. Kui te kõnnite mööda tänavat ja vilistate seda meloodiat ja tuleb juurde politseinik, ütleb, et sa teotad hümn. See on ju absurd. Minu teoses on kasutatudki vot seda (süüdistatav Jüri Kivit vilistab), mitte muud. Saage sellest aru.

K: Te pikalt rääkisite sellest, et selle video salvestamisele koos alates sõnade loomisest, see kogu loomingu protsess võttis teil võib olla mõni tund aega, mitte rohkem.

V: Paar tundi maksimum.

K: Mulle tundub, et te vist ei öelnud, et millal te seda tegite? Oli see 9. oktoobril 2022 või kunagi varem?

V: Kindlasti mitte 9. oktoobril. Mul on selline reegel, et kõik mida ma teen, see puudutab näiteks ka lastemuusikat. Kui me teeme laste klippe, seal on pikk kooskõlastus protsess vanematega. Me ise mõtleme, et seal oleks kõik väga korrektne. Täpselt samamoodi satiiriga. Mingil hetkel tundub, et kõik on okei. Kolm kuni neli päeva on selline miinimum aeg, kus ta

seisab mul lihtsalt arvutis. Pärast värsket peaga vaatan üle. Ma võin oletada, et see võis olla loodud 2., 3., 4. oktoober.

K: Seal videol, nagu me nägime oli selline alapealkiri, nagu kaasaegse Eesti kaasaegne hümn ainult vasaku käega. Selgitage see lahti, et mida te selle all silmas pidasite?

V: Nagu ma ütlesin, et seda ma ... See on selline humoorikas satiiriline hinnang sellele teosele. Huvitav küsimus, mida ma pidasin silmas.

K: Ma küsiksin seda küsimust teistmoodi. Kui kuulaja või vaataja on teie salvestise ära vaadanud. Kas see kuulaja võiks teha järelduse, et milline kaasaegne Eesti on?

V: Ma seal kaasaegset Eestit ei näidanud. Ma näitasin seal humoorikas võtmes meie ajalugu, meie poliitikuid. Eks selle sarkasmiga ongi niimoodi, et seal on väga palju lahtiseid otsi. Seal ei ole kunagi ...

K: Täna. Õelge palun seda. Kuidas te arvate, et Klooga koonduslaagri juutide hukkamine on väga naljakas? Või on Vabadussõda naljakas? Mille üle saab nalja teha?

V: Samamoodi, et kas Estonia uppumine oli naljakas või küüditamine. Maksimaksja raha eest Tujurikkuja Eesti televisioonis seda teeb. Mõnele inimestest selline alternatiivne vaade kõige mustematele ja graafilisematele sündmustele meeldib. See ei ole niivõrd naljakas, aga see on ka omamoodi teraapia.

K: Videos on kenasti näha, kuidas te istute lodevalt toolis ja hakkate vasaku käega hümnit esitama. Eelnevalt võtate sõna väites, et tegu on lihtsa ja primitiivse muusikaga. Mida võiks ka kannaga esitada, kuna teil on need vildi moodi villased sokid jalas, et siis te ei ole päris kindel, et kas teil see välja tuleks. Kuidas te arvate, et ka selline saatesõna Eesti Vabariigi hümnile mõjub hümnit ülendavalt või on ta ehk kuidagi mõnitav?

V: Normaalselt inimest, keskmist inimest, kui me vaatame seda, siis see ei mõjuta mitte kuidagi. Mõnda inimest mõjutab. Ukraina president on, vabandust – peenisega laval klaverit mänginud. Kuidas see mõjutab? Erinevad inimesed. Ma ütlen, et lolle mõjutab ühtemoodi ja tarka inimest teistmoodi.

K: Te lisasite sellele videole kõigi Vabariigi valitsuse liikmete fotod, nii nagu nad olid möödunud aasta oktoobri seisuga.

V: Tol hetkel jah. Nad olid sellises koosseisus.

K: Videos ilmnevad fotod sellise fraasi saatel, et selliseid debiile on raske kuskilt leida, ehk siis väga erilised debiilid. Sõna debiil on selline sõna, mida vanasti kasutati psühhiaatrias. Tähistab tema vaimselt alaarenenud isikut. Kuivõrd see sõna muutus laialt levinud sõimusõnaks, siis seda enam teaduses ei kasutata. Küll aga mina küsiksin teie käest, et mis põhjusel teil on nimetada Eesti Vabariigi valitsust täies koosseisus vaimse alaarenguga isikuteks?

V: See on minu, kui Eesti Vabariigi kodaniku subjektiivne arvamus. Minule nemad oma tegudega jätaavad sellise mulje. Ma ei pretendeeri mingisugusele meditsiinilisele hinnangule.

K: Kui sellist hinnangut avaldada hümni saatel, siis see mõjub kindlasti Eesti mainele ja Eesti hümnile ülendavalt? Ma saan aru, et teie arvates?

V: Kui seda miljonites tiraažiga levitada kuskil, siis tõenäoliselt ei mõjuta hästi. Keskeltläbi oli minu videotel alati paar tuhat vaatamist aastas. Sellisele väiksele grupile see laialdaselt mõju ei avalda. Tõenäoliselt inimesed, kes jälgivad minu satiiri, neil on mingi oma seisukoht. Minu eesmärk ei ole kedagi mõjutada. Ma lihtsalt pakkusin välja oma subjektiivse nägemuse.

K: Lennart Meri on öelnud kuulsa fraasi, „Olukord on sitt, aga see on meie tuleviku väetis“. See on tõesti tabavalt öelnud. Ta rääkis sellest, et mis hetkes me too hetk elasime, mitte ei andnud hinnangut Eesti riigile. Makarevich laulis, et sõnnikuks vist. Või on see õige sõna sitt?

V: Ikka sitt.

K: Teie oma laulus väidate, et Eesti on sitast loodud. Miks teie võtsite Eesti Vabariiki alla tõmmata?

V: Ei võtnud alla tõmmata. 1920. aastal, kui loodi Eesti Vabariik, siis olukord oli täpselt selline, nagu Lennart Meri kirjeldas. Me võime tänase perioodi kohta öelda. Mis siin arusaamatut on?

K: Minu hinnangul kallutatud väide, „nagu oleks punabolševikud ja Lenin Eestile iseseisvuse kinkinud“. Nagu me teame, Eesti tõepoolest peale Oktoobri revolutsiooni 24. veebruaril 1918. aastal kuulutas ennast iseseisvaks vabariigiks. Paraku aga Nõukogude Venemaa tungis novembris 1918. aastal Eesti Vabariigile kallale, et see sama iseseisvus ära võtta. Lenin oli siis veel täitsa elus. Siis hakkas Vabadussõda, mis kestis kuni Tartu rahu sõlmimiseni veebruaris 1920. aastal. Sellele oktoobri revolutsioonile, millest te siin ütluseid andsite, seal videos te ei viita, küll aga viitate sellele Tartu rahule. Selles kontekstis oli meil mitu aastat Vabadussõda selleks, et Nõukogude Venemaa meie iseseisvust ära ei võtaks ja teie esitate väite, et aitäh punabolševikele ja Leninile, et nad on meile iseseisvuse kinkinud. Kuidas me ikkagi sellest asjas nüüd aru saame?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Ma ütlen praegu vastuväite. Tegelikult on süüdistatav sellele vastanud ja ta ütleski, et see oli n.ö jutumärkides, ehk n.ö tänamine oli mõelnudki satiirina.

K: Miks ta neid jutumärke seal videos kuidagi nähtavaks ei teinud?

V: Sellepärast, et „spasibo“ oli seal ainult tekstis. Kas ma pidin tol hetkel näitama. Ma hoidsin telefoni käes, sest seal oli värskelt toksitud tekst. Teine käsi oli klahvidel.

K: Teie olete enda ütluste kohaselt suur loomeinimene. Oleksite leidnud sellele viisi.

V: Kui see oleks olnud minu eesmärk, siis ma oleksin leidnud sellise lahenduse. Mul ei olnud sellist eesmärki. Teiseks see on minu teos. See ei ole ajalooline traktaat.

K: Videos te esitate sellise väide, nagu Tartu rahu oleks sõlmitud kahe kuritegeliku riigi vahel, s.o siis Eesti Vabariik ja Nõukogude Venemaa. Millest see Eesti Vabariigi kuritegelikkus 1920. aastal seisnes?

V: Rahvusvahelises mõistes tol hetkel ei eksisteeritud ei Eesti Vabariiki, ega ka Nõukogude Venemaad. Rahuleping oli esimene leping nende subjektide vahel. Nad sõlmivad omavahel mingisuguse lepingu. Me läheme ajaloo käsitlusse, mis ei ole üldse selle loome teema.

K: Mis see lotovõit oli, mis Eestit tabas?

V: Eesti rahval lihtsalt väga vedas. Tänu nendele poliitilistele arengutele oli kukutatud tsaar ja tekkis selline bolševike võim. Tänu sellele sai üldse see iseseisvuse loomine teoks. See oli suur õnn. Keegi ei eita seda, isegi ajaloolased ei eita. Ma ei ole eraldi seda asja muidugi uurinud. Võib olla keegi leiab, et see on aastasadu ette valmistatud protsess.

K: Kas ligikaudu 5000 Vabadussõjas hukkunud Eesti sõjaväelast lähevad suure õnne ja lotovõidu alla?

V: See ei ole minu teose teema. Sellele ma ei oska vastata.

K: Teil on ka selline etteheide selline viide, et Eesti on NATO liige. Õigemini ütlete te üsna põlastavalt, et me oleme NATO platsdarm. Selle salvestuse avaldasite te oktoobris 2022. See on ligikaudu pool aastat hiljem peale seda, kui Venemaa oli Ukrainat rünnanud. Kuidas te peate seda etteheidet põhjendatuks, et Eesti on NATO liige?

V: Väga lihtsalt. See otsus võeti vastu ilma rahva arvamust küsimata. See oli puhtalt poliitilise otsus. See oli aastal 20 ... 2, 3, 4. Ma ei tea, mis aastal. See ei ole üldse tänapäeva sündmustega seotud. Kui ma üldse viitasin millegagi, siis ikka sinna, kus Eesti sai NATO liikmeks ilma rahva arvamust küsimata. Tegelikult ma ei viidanud.

K: Eestis on muidugi veel võetud otsuseid vastu otsuseid ...

V: Jah, aga sellel...

K: Olge vait ja kuulake küsimust. Eesti oli näiteks Hitleri Saksamaa poolt okupeeritud. Meie arvamust keegi ei küsinud. Sel ajal olid mõistagi ka Eestis Saksa võimude poolt loodud koonduslaagrid. Teie teoses on nagu väide, et oleks hoopiski Eesti riik ja eestlased vastutavad Klooga koonduslaagri vangide hukkamise eest. Selgitage nüüd seda, et miks Eesti peaks võtma endale süü Hitleri Saksamaa tegude eest?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Ma nüüd segan. Sellist tõlgendus või sellist käsitlust ei tule siit sõnaselgelt mitte kuskilt. Seda ei ole vastanud ka süüdistatav. Ma paluksin asjakohaseid küsimusi ja teiseks asjaolude kohta, mis on juba küsitud.

K: Ma esitan väga asjakohase küsimuse.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Aga siin ei ole sellist väidet mitte kuskil.

Kohus: Formuleerige küsimus ringi.

K: Miks te selles ma salvestuses viitate, nagu oleks Eesti riik, eestlased süüdi Klooga koonduslaagri vangide hukkamises?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Siin ei ole kuskil kirjas, et eestlased on süüdi selles. Siin on kirjas, et me tapsime siin kõiki juute ja selles oli meil suur edu. Süüd ei ole siin kuskil.

K: Kuidas sellest teistmoodi aru saada?

V: Ma selgitan. Ma kehastan erinevaid gruppe oma satiirilistes teostes. Loomulikult ma ei saa kehastada kogu Eesti rahvast või kogu meie ühiskonda. Loomulikult saan ma kehastada mingeid teatud gruppe. Jah, Eestis on grupp inimesi, kes on radikaalsemad, ma ei tea, kuidas me neid nimetame, kes on uhked selle üle, nemad on tõesti uhked selle üle. Nemad tapsid ja nendel oli suur edu. Loomulikult vastutab selle eest hetke poliitiline võim, kes sellel hetkel on riigis. See ei ole minu teose teema. See ei ole mingi ajalooline traktaat.

K: Ei ole jah. Ta on üksnes riigihümni teotamine. Öelge mulle seda, et kuidas aru saada sõnast „meie“, - me tapsime siin kõik juudid. Selle väite te esitate ...

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Prokurör eksite. Siin on kirjas, „me tapsime siin kõiki juute“, mitte, et me tapsime siin ära kõik juudid.

Kohus: Küsimus on selles, et kes need „me“ on?

V: Need kes osalesid selles ja need, kes täna kiidavad seda tegevust takkajärgi.

K: Me. Nii palju, kui mina tean oli see Saksa julgeoleku teenistuse erikomando.

V: Võib olla.

Kohus: Prokurör, esitage ainult küsimusi.

K: Küsiksin ka seda. Järgmine põnev väide on see, et möödunud aastal algas venelaste deporteerimine Eestist. Oskate te selgitada, et millistele sündmustele te vihjate?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Kus siin teoses see veel kirjas on. Mina seda ei näe. Kus on siin kirjas, et möödunud aastal algas venelaste deporteerimine. Siin on kirjas sõnaselgelt, et kõikidele venelastele ütleme, „minge nah“. Kõik. Lugupeetud kohus! Ma olen väga kannatlikult siin kuulanud, kuidas prokurör küsib neid samu küsimusi, mida tegelikult juba küsis kaitsja. Lõppkokkuvõttes ei saa seda lõpuni tolereerida sel põhjusel, et prokurör tegelikult eksitab süüdistatavat, kes praegu ei pruugigi kõiki neid sõnu eesti keeles mäletada. Ta hakkab vastama midagi umbes, mis tegelikult ei pruugi üldse olla õige. Nüüd rääkida, et siin on selline tekst, kui sellist teksti sees ei ole, siis noh ... Sellist küsimust ei saa esitada. Ma palun see maha võtta. Teisesküsitluses peaks olema üldse täpsustavad küsimused, eelkõige.

Kohus: Prokurör palun jätke kaitsja märkus meelde, et täpsustage küsimusi, vastuseid, mis juba kaitsja on esitanud esmasküsitluses.

Prokurör: Sellel videol on täpselt konkreetset ajal nagu teine minut ja kolmekümne neljas sekund. Selline venekeelne tekst (prokurör loeb teksti kohtusaalis ette). Ehk siis venelaste deporteerimine Eestist algas 2022 ja lõpp on teadmata. Mis sõnumit te siin püüdsite edastada?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Vaidlen vastu. See mida prokurör siin üritab teha on siin see, et prokurör ei ole siia menetlusse esitanud minu meelest seda tõlget. Selle konkreetse klipi

kohta. Nüüd ta tõlgib siin seda ise ja küsib selle kohta küsimusi. Minu meelest seda teha ei saa. Kas see tõlge on esitatud? Vaatlusprotokolli juures sellist tõlget ei ole.

Prokurör: See on toimiku leht 7, s.o vaatlusprotokolli teise lehekülje all osas. See on selliselt fikseeritud – ütleme kõikidele venelastele minge nah (ekraanile ilmub foto inimestest, kelle käes on põlevad küünlad ja tekst venelaste deporteerimine algusega 2022 ja lõpp kolm küsimärki).

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Nüüd ma leidsin.

Prokurör: Väga tore. Kas ma nüüd võin edasi küsitleda?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Jah.

Prokurör jätkab süüdistatava Jüri Kiviti küsitlemist.

K: Millistele sündmustele te viitate sellise väite esitamisega?

V: Eelmisel aastal saadeti mõned inimesed, kellele olid Eesti elamisluba, saadeti Eestist välja. Rahvuselt nad olid eeldatavalt venelased. Eeldatavalt see protsess jätkub ka edasi.

K: Küsiks in siis ka selliselt, et olete te teadlik mismoodi on võimalik seaduslikult inimesi Eestist välja saata?

V: Ei ole.

K: Kujutate ette, et seda võib teha kuidagi omavoliliselt või võiks selleks ikkagi olla mingi kohtulahend?

V: Selleks võib kindlasti kohtuotsus olla. Minu teada saadeti neid välja ilma kohtuotsuseta. Vähemalt avalikkusele ei ole sellest minu teada teatatud.

K: Oskate te selgitada, et miks te ei ole siin videos märkinud, et võimalik, et venelased deporteeriti. Tegelikult ei olnud õrna aimugi, mis rahvusest inimesi siit välja saadeti. Tegu oli mõnede, võimalik, et venelaste deporteerimisega. Selle asemel te jätate siin videos mulje, et oleks olnud massiline küüditamine.

V: Ma ei väida, et seal oleks olnud massiline küüditamine.

K: See ei ole minu spekulatsioon. Teie olete ju suur meediaspetsialist. Tegelete ju reklaamiga.

V: Jah. See ei ole juriidiline dokument selles mõttes, et ma ei lahka seal mingeid juriidilisi küsimusi. Ma avaldan oma loome inimese subjektiivset arvamust sellele, mis toimub. Kõik.

K: Tullles tagasi teie vastuste juurde. Te ütlesite selliselt, et kui te tahate Eesti hümni teotada, siis te lisaks sinna hümnile mingisuguse ... marsi rütmi. Teie piirdusite siin nüüd Klooga koonduslaagri lisamisega. Milles see suur erinevus on?

V: Küsimus ei ole arusaadav.

K: Teie ütlesite, et kui teie tahaksite riigihümni teotada, siis te lisaks ... marsi rütmi. See oleks see, mida teie peaksite riigihümni teotamiseks. Teie olete nüüd antud juhul ... aga siin on viide Klooga koonduslaagritele, millest siis Eesti riik peaks kuidagi võtma vastutuse. Mille poolest see vähem mõnitavam on?

V: Kuna see on eksprompt vastus, eksprompt küsimusele. Mul ei ole pilli, kuidas see välja näeks. Ma arvan, et see võib olla väga naljakas, võib olla ka mõnitav. Kui ma võtan originaalse orkestreeringu ja teen *mash-upi*, panen kaks teost kokku. Muutes tempot, rütmi, lisades sinna selle väga hästi ära tuntava marsi teema, siis sellest võiks tulla väga komöödialik tulemus. Ühele naljakas ja teisele väga solvav. See oli lihtsalt teoreetiline võimalus, kuidas minu arvates võiks teotada hümnit, kui selline eesmärk looval inimesel üldse oleks. Ma loodan, et ei läinud liiga segaseks. Küsimus ise on selline. Ma ei oska vastata paremini.

K: Te väitsite, et tutvusite põhjalikult seadusandlusega, enne kui te selle oma teose salvestasite. Kas KarS 245 kuulus ka sinna hulka?

V: Jah. Nagu ma mainisin, siis ainus, mis mulle otsingus sõna peale „hümn“ riigi teatajas välja tuli, oligi see 245 paragrahv. Selle ma vaatasin üle. Jah, tegemist on hümnit teotamisega. Minul ei ole sellega mingit pistmist. Mina ei teota hümnit. See jäi kõrvale. Seal vist oli mingi teine otsingu tulemus ka. See ei puutunud ka asjasse. Seepärast vaatasin piiranguid, et Paciuse meloodia kasutamisele ei ole. Seaduses vähemalt.

K: Nagu te ütlesite, siis olete täiesti kursis sellise paragrahviga nagu KarS § 245. Lisaks siin salvestusel on ka ilusti näha, et alguses märgite, et hümn on püha ja vabandate sel põhjusel, et see võib inimesi riivata. Miks te siiski otsustasite just nimelt riigihümni kasutada selle oma salvestuse loomiseks? Miks näiteks Ernesaksa Mu isamaa ...

Kaitsja: On juba vastatud. Palun küsimus maha võtta.

Kohus: Te ei pea sellele vastama.

K: Kas keegi survestas teid riigihümni kasutamisele selliste avasõnade ja hümnit teksti koostamisele, fotode lisamisele või oli see täiesti teie enda vaba valik?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Jällegi eksitav küsimus. Süüdistatav ei ole kordagi öelnud või omaks võtnud, et ta on riigihümni kasutanud. Ta ütles, et ta kasutas Paciuse signatuuri või viisi.

Prokurör: Muudan küsimust. Kas selle salvestuse loomisel avaldas keegi teisele mingisugust survet, suunas teid kuidagi selle sisu osas? Salvestise sisu muutma mingil viisil?

V: Ei. Mind ei survestanud keegi. Isegi prokurör ja politsei. Nad üritavad mind praegu survestada, aga see ei muuda ja ka ei mõjuta minu loomingut.

K: Teie loomingut kohaselt teen ma lühikese kokkuvõtte. Eesti Vabariigi riigihümn on esitatud primitiivne muusika teos. Eesti valitsuse liikmed on vaimselt alaarenenud. Eesti riik on kuritegelik, loodud sitast, iseseisvuse kinkis Venemaa. Ühtlasi on eestlased juutide massimõrvarid, kes nüüd deporteerivad venelasi. Te olete tunnistanud selles samas videos, et sellised väited võivad olla inimesi riivavad. Ütlesite ka, et olete tuttav karistusseadustikus

vastava paragrahvi. Kas teil ei tulnud kordagi mõtet, et tegu võib olla käsitletava riigihümni teotamisega?

V: Vastan. See võib olla käsitletav riigihümni teotamisega ainult madalakultuurilise tasemega, rumalate või väga kallutatud inimeste poolt. Ma loodan, et Eesti ühiskonnas selliseid inimesi on vähemuses. Arvestada selle ebanormaalse vähemusega oma loomingus tõenäoliselt ei ole eriti mõistlik. Alati leidub keegi, kes ühe või teise nalja peale solvub. Tark inimene lihtsalt muigab või kui talle ei meeldi, siis lihtsalt ei vaata.

K: Kas te selle ebanormaalse vähemuse all peate silmas neid venekeelseid vaatajaid, kellest te eelnevalt rääkisite? Teie sõnul need, kes Eesti ajaloost suur midagi ei tea.

V: Ma rääkisin sellest grupist, kes võib solvuda. Tõenäoliselt need vähesed inimesed, kes jälgivad minu kanalit, nad kindlasti ei solvu selle peale. Mind on väga palju sõimatud ka teiselt poolt, et miks ma alandan Vene riiki või Vene kultuuri. Inimesed on väga erinevad ja inimesed saavad kõigest väga erinevalt aru. Need kellele see ei meeldi või keda see riivab, need ei satugi sinna. Praegu muidugi satuvad, sest aitäh meediale, aitäh politseile. Nüüd ma pean arvestama sellega, et auditorium on juba palju laiem. Kõik, mis ei ole seadusega keelatud, see on loomingus lubatud. Ma põhimõtteliselt ei tee midagi seadusevastast.

K: Kohtueelses menetluses, kui teid kahtlustatava üle kuulati, siis teilt küsiti, et kas te olete vabatahtlikult nõus selle videosalvestise maha võtmisega. Te keeldusite. Kas te olete praegu samal seisukohal?

V: Ma vastan sellele küsimusele. Isegi, kui ma oleksin vastanud sellele küsimusele tol hetkel, et jah, ma olen nõus selle eemaldama. Kui ma oleks selle eemaldanud, siis see oleks olnud nagu otsene petmine, sest tänu meediale ja politseile oli ülekuulamise hetkeks videost juba tehtud ekraanikoopiaid – väga palju. Üldse hakkas väga palju inimesi vaatama. Minu statistikas näitas isegi seda, et on väga paljud inimesed seda vaadanud. Ma võtan maha. Hetkel on #jurikivit TikToki üle kolmesaja miljoni vaatamise. Mis ma siin võtan enam maha? Mis sa siin võtad maha? Ma vastan küsimusele. Kui täna võtan maha. Okei. Võtke süüdistus tagasi, ma võtan video maha.

K: Kas te teate millal Andrey Makarevich oma laulu lõi?

V: Lõi 14. aastal. Pärast seda, kui Venemaa annekteeris Krimmi.

K: Teie andmed vastavad tõele.

V: Ma ei tea täpselt, millal ta lõi. Üks esmaesitlus oli 14. aastal. Tema käest peaks küsima.

K: Esmaesitlus oli tõepoolest 2014. Küsimus olekski nüüd see, et teie lõite oma nn paroodia vastuse ja avalikustasite selle 2022. aasta oktoobris. Pool aastat peale seda, kui Venemaa oli alustanud Ukraina täiemahulist sõda. Andrey Makarevich lõi 2014. aastal sõjavastase laulu. Teie nüüd peale täiemahulist Ukraina sõja algust pidasite vajalikuks Andrey Makarevichi sõjavastast laulu pilgata. Ma ei saa aru, milles see paroodia?

V: Vastan. Esiteks, kui see laul oleks tulnud mul kaks aastat tagasi, siis oleksin ma vastanud sellele ka siis. Kui te nii väga huvitute sellest küsimusest, siis minu arust hullutamine algas aastal 2007, kui meid jälle lõhestati poliitikute poolt. See ei ole tõenäoliselt see teema, millest

üldse praegu rääkida. Makarevichi laulu sõnum ei ole sõjavastane. Põhiline sõnum on see, et riik läks hulluks mingitel põhjusel ja sinu eesmärk on mitte muutuda sitaks. Vot see on põhi sõnum. Makarevich oli alates nõukogude ajast ..., need laulud oli ka üsna teravad ühiskondliku ...

Kohus: Te ei pea praegu andma ajaloolist ülevaadet.

V: Ma katsun vastata. Too ei ole sõjavastane. Minu oma ei ole see, mida te mulle üritate siin praegu ette sööta.

Prokuröri rohkem küsimusi ei ole.

Süüdistatav Jüri Kivit.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik küsimustele:

K: Küsin igaks juhuks üle, et kas nende fotode paneku andmed olete üle kontrollinud või ei ole?

V: Ma eraldi neid üle ei kontrollinud. Ma tuginesin enda teadmisele. Kindlasti ei ole ma kõige targem ajaloos, aga nagu keskmine Eesti kodanik, teab oma riigi ajalugu. Mu vanaema sündis 18. aastal ja esimesest Vabariigist on ta mulle üsna palju huvitavat rääkinud.

K: Teile teadaolevalt põhinesid need fotod, mis sinna videole taha on pandud ... Vaatamata sellele, et te ei kontrollinud, siis teile teadaolevalt klappib see Eesti ajalooaga?

V: Need konkreetsed asjad on üldteada ja tõesed faktid.

K: Jutt oli meil siin NATO platsdarmist. Minule vastasite nii, et see seal on sees selleks, et me oleme uhked, et NATO on siin. Ma sain aru, et me oleme uhked. Prokuröri ütleksite te niimoodi ... Prokurör muidugi küsis seda küsimust natuke teistmoodi ja suunas siin. Ma ei sekkunud. Te vastasite midagi taolist, et jah, et NATO asi ei ole õige sellepärast, et rahva arvamust ei küsitud NATOga liitumisel. Ma täpsustangi üle, et kas selles teoses NATO asja ei ole naeruvääristatud ja mõeldakse siin siiski seda ... Nagu te mulle ütlesite ...

Prokurör: Austatud kohus! Kaitsja paneb süüdistatavale sõnu suhu.

K: Ei pane sõnu suhu. Ma täpsustan üle. Kas ma saan õigesti aru, et see NATO.

Kohus: Siis küsige mingi fakti kohta.

K: No ma küsingi siis nii, et kas ma saan õigesti aru, et see NATO osa on siin sees mitte n.ö NATO naeruvääristamiseks, vaid selleks, et kuidagi osundada sellele, et Eesti rahva arvamust üldse ei küsitudki?

V: Ma sain küsimusest aru. Ma vastan. Nagu ma märkisin, siis mina kehaстан mingit teatud osa ühes või teises teoses. Ehk siis see osa, mis on, et me tapsime siin juute ja mis kõik, et nemad võtavad seda asja tõsiselt ja nad on tõsiselt, minu hinnangul – uhked selle üle. Teine kuulaja, kes ei ole nõus nende seisukohtade, mida väljendab see esimene grupp, vaatab sellest samast tekstist, täpselt samast esitlusest, loeb välja ... see ongi selle sarkasmi mõte, et igäüks loeb sealt välja selle, mida lubab tema kultuuriline tase ja tema eelnev häälestus. Kui me

katsume nüüd rääkida suurte sõnadega. Minu eesmärk ei ole täpselt midagi kirjeldada või suunata. Minu eesmärk on tõstatada mingi küsimus ja iga vaataja vastavalt oma sellele, mis tal seal kõrvade vahel on, siis ta teeb mingid omad järeldused, aga see ei ole enam minu asi. Ma rääkisin, et ma teen seda asja lihtsalt 15 – 20 minutit, kuna hetkel tekib mingi negatiivne mõte. Ma lasen selle auru välja ja edasi tegelen jälle teiste asjadega – tööga, koduveini tegemisega, laste muusikaga. Mul ei olnud mingit eesmärki. Kui oleks mingi platvorm olnud, mis oleks mugavam, kui YouTube, kus hoida seda kõike kraami, siis ma hoiaks seda kuskil mujal. Facebook ei ole üldse mugav. Kõik pilve service´id on äärmiselt ebamugavad. Sellepärast ma hoian seda kõike ühes kohas. Nad on kõik ühes kohas, aga erinevates playlistides. Ma ei tea, kuidas paremini vastata sellele küsimusele.

K: Kuna prokurör tõstatas selle Ukraina sõja teema. Kas teil oli tahe vastata Makarevichile justkui sõjavastasele laulule?

V: Absoluutselt mitte.

K: Kas mõni valitsuse liige on teie juurde pöördunud, kelle fotod siit läbi käivad? Öelnud, et ta kuidagi ei ole rahul sellise käsitlusega, et ta on teie videos.

V: Ei ole pöördunud. Ma eelnevatest videotest võin öelda, et kui mul on olnud kuskil poliitikud läbi käinud, siis paar korda on nad küll pöördunud ja tänanud. Nende jaoks on see täiendav reklaam.

K: Te ütlesite prokurörile, et tänaseks on 300 miljoni vaatamist TikTokis. See on sotsiaalmeedia platvorm, TikToki mõtlesite jah?

V: Jah.

K: Kas see 300 miljonit vaatamist tähendab üldse kogu teie loomingu osas vaatamisi või see tähendab seda konkreetset teost?

V: Vastan küsimusele. Esiteks see hõlmab kogu minu loomingu. Teiseks minul on TikTokis konto olemas, aga mina ei ole seal avaldanud mitte ühtegi videot. Kõik, mis liigub TikTokis on koopiad, mis on levitanud minule tundmatud ja täitsa võõrad inimesed, kes on lihtsalt teinud screenkoopiaid või tõmmanud arvutisse sisse. Mina mitte kuidagi ei piira enda loomingu kasutamist, kopeerimist, levitamist. Kõik, mis on TikTokis ... Tänu sellele, et mul on konto, siis saan vaadata statistikat #jurikivit või, kui palju on neid otsinguid tehtud, päringuid tehtud. Päringuid on umbes kaks miljonit tehtud selle nelja kuu jooksul. Jällegi suur tänu Eesti politseile. Minul ei ole sellest sooja ega külma. Ma ei saa kuidagi seda enda kasuks rahaks teha.

K: Täpsustan üle, et kas ma saan õigesti nüüd aru. See TikToki konto on teie nimeline aga neid teie videoid pannakse võõraste inimeste poolt?

V: Jah.

K: Siis seal muudkui jagatakse neid ja siis sealt tulebki see üle kolmesaja miljoni vaatamise?

V: Jah. Tehakse veel koopiald. Need ei ole vaatamised. Need on näitamised, et see TikTok näitas seda. See, et kas inimene vaatas sealt ainult viis sekundit või kogu pikkuses, seda ta ei

määra. Ma ei ole väga kursis selle üksik asjadega. Meie oma töös TikToki üldse ei kasuta. YouTube, Facebook on põhilised reklaamikanalid, mida meie oma klientide jaoks kasutame.

Kaitsja Toomemägi-Kivistikul rohkem küsimusi ei ole.

Süüdistatav Jüri Kivit.

Kohtu küsimustele:

K: Kas need tõendid, mis täna kaitsja siin kohtusaalis esitas, on teie poolt kogutud?

Kaitsja Toomemägi-Kivistikul: Need olid jah kaitsja poolt kogutud.

Kohus: See on küsimus. Kohus lisab need tõendid kohtutoimikusse.

Kohus jätkab süüdistatava Jüri Kiviti küsitlemist.

K: Kas need tõendid olid teie poolt kogutud?

V: Jah. Kohe, kui tekkis see ..., siis Anu võttis ühendust, et tema on minu kaitsja. Ma paar päeva kogusin ja saatsin.

K: Millal te need tõendid üldse kogusite?

V: Siis kui mulle määrati kaitsja. Kaitsja küsis, et mis toimub. Ma tegin ühe sellise kirjakese, kus ma kirjeldasin kaitsjale, et mis toimus ja millele ma tuginesin, kui ma tegin seda teost. Enamus nendest asjadest saatsin Anule. Võib olla oli neid rohkem ja võib olla oli midagi lisatud kaitsja poolt.

K: Millal te need tõendid kogusite? Ma ei pea silmad, et millal te need kaitsjale edastasite. Millal te üldse tutvusite ja kogusite need andmed?

V: Kogusin neid eraldi failidena.

K: Ja millal?

V: No millal teid määrati mulle kaitsjaks.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Ma ei mäleta.

V: Tõenäoliselt novembrikuus millalgi või detsembrikuus.

K: Millal te esimest korda neid artikleid, videoid nägite?

V: Siis kui need ilmusid. 2008, 2016. aastal. Nende ilmumise ajal.

K: Kas te tutvusite nende asjadega teadlikult enne seda, kui te lõite oma teose?

V: Ei. Enne selle loomist nende asjadega ma ei tutvunud. Ma teadlikult vaatasin üle ainult seadused, mis on hümniga seotud.

K: Te tegite täiesti uue teksti. Mis põhjusel te täiesti uut meloodiat ei loonud, kui te ütlesite, et tegemist on täiesti eraldiseisva teosega.

V: Vastan sellele küsimusele. Mina hindan selliseid asju, kui muusikaline karikatuur. Loomulikult minule on see kolme minutiline töö, et luua sinna oma meloodia. Kuna karikatuuris kasutatakse üldtuntuid vorme. Muusikas on üldtuntud vorm ikkagi meloodia. Kuigi muusika koosneb paljudest osadest, siis see peab olema üldtuntud laul/ teos, siis saab seda karikatuuris kasutada. Karikatuuri stiil ja põhimõtte eeldab seda, et see on eelnevalt avaldatud ja tuntud asi. Ma hakkasin otsima mingeid Eesti laule, mida saaks ... tõenäoliselt on neid rohkem, kui need kaks, mida ma märkisin. Ma olen pärast mõelnud, et kuramus kas ei oleks võimalus leida kuskilt vanast Apelsinist või Fixist midagi. Luuleliselt ei lähe kokku.

K: Teie ütlused, et nagu riik nõnda ka hümn. Praegune hümn on primitiivne. Kas Eesti riik on teie jaoks primitiivne?

V: Ma ei hinnanud hümnriigi seisukohast. Ma hindasin konkreetset muusika teost. Ma ei puudutanud üldse teksti. Jah, Jannseni teksti ma üldse ei puudutanud. Ma rääkisin ainult sellest, et see Paciuse konkreetne muusikaline teos on tõesti väga lihtne.

K: Aga te ise ütlesite, et teie jaoks on hümn Paciuse viis ja Jannseni tekst, et see on hümn.

V: Ei ole.

K: Te ütlesite seda enne.

V: Mitte Paciuse viis, vaid Paciuse muusika. Viis on muusika üks osa.

K: See Paciuse meloodia. Kas nii on õige öelda?

V: Katsun selgitada väga lihtsalt. Paciuse muusika, nagu ka kogu muusika, koosneb neljast põhiosast. Meloodia, harmoonia

K: Me räägime nüüd sellest konkreetsest viisist, millele Jannsen lõi sõnad ja mida me täna tunneme hümnina.

V: Jah.

K: Te ütlesite, et sõnad ja Paciuse viis kokku on hümn.

V: Sõnad ja Paciuse muusika on hümn. Paciuse sõnad pluss Paciuse meloodia ei ole veel hümn. Sest, et meloodia ei ole muusika. See ei ole täielik teos. See on ainult üks koostisosa.

K: Räägime nii, nagu üks keskmine inimene aru saab asjadest. Kui hümn on primitiivne, siis on ka ju riik primitiivne. Teie loogika järgi. Te ütlesite, et selline nagu on riik, selline on ka hümn.

V: Ei. Kindlasti mitte. Ma ei pidanud seda silmas. See on väga ebaõnnestunud arusaamine. Ma usun, et keskmine minu auditooriumi kuulaja ja üldse keskmine inimene, vaevalt, et nii seda asja võiks üldse käsitleda. Ma ei saa seda välistada. Keegi võib sellest muidugi nii aru saada. Mina sellisena seda asja ei mõelnud.

K: Missugune riik on, sellised on hümnid. Teie olete nii öelnud oma videos.

V: Jah.

K: Soome on siis ka primitiivne?

V: Ma ei väitnud, et Eesti riik on primitiivne. See, et hümn on nii lihtne ja niivõrd primitiivne, et seda saab ära mängida ühe vasaku käega. Ma mõtlesin selles suunas. See ei ole kuidagi seotud hinnanguga riigile. Riik on hoopis keerulisem moodustis. Ma ei hinda ju riiki. Kusjuures ma ei öelnud, et milline riik, selline hümn. Ma ütlesin, et milline riik, sellised hümnid. Ma ei pidanud seda konkreetset ...

K: Saate nüüd aru, kui palju see on segadust on tekitaud? Kuidas inimesed tõlgendavad neid asju, et teie hea mõte ei paista siit kuidagi välja.

V: Sellega ma täitsa nõustun. Üldse minu teosed ... ma üritan neid teha mitmekihiliselt. Primitiivsed inimesed võtavad selle kõige ülemise kihi, mis on „ai-ai-ai, ha-ha-ha, väga naljakas“. Tihtipeale on seal teine, kolmas mõte. Olenemata inimese arengust. See ongi kunsti mõte. See on tarbekunst. Kes tahab, see paneb suunavas mõttes mõtlema, et suunab seda mõtet. Mina isegi ei suuna seda mõtet. Minul ei ole seda vaja. Minu esmane eesmärk on lihtsalt saada see, mis on poliitik lollusena teinud ... no, et mitte kirjutada pikka teksti Facebooki. Teed selle mõtte ära. Kui tundub õnnestunud, siis paned selle tulevikuks YouTube arhiivi ja kõik.

K: Kas ma sain teist õigesti aru, et need poliitikud ei ole inimesed, kellest te väga lugu peaksite?

V: Õigem oleks öelda, et kogu sellest kooslusest ma ei vaadelnud personaalselt neid inimesi. Mõtlesin, et jah, valitsus on lollakas.

K: On Eesti tuntud inimeste hulgas persoone, kellest teie lugu peate? Kes on teie jaoks autoriteetid, kes ei ole lollakad?

V: Kindlasti.

K: Oskate mõnda nimetada?

V: Kindlasti. Kuigi ma üldse ei salli neid poliitilisi vaateid, mida edastab Mart Helme. Ma tunnustan teda. Jällegi. Ma üldse ei salli Yana Toomi seisukohti, aga ma väga tunnustan teda, kui sellist ausat inimest. Kui me räägime poliitikutest, siis ma tunnustan näiteks Vladimir Velmanit. Jaak Allik on inimene kellel on selged seisukohad. Kindlasti on neid inimesi, keda ma tunnustan. Jah, mulle väga meeldis Lennart Meri. Hetkelistest presidentidest ma ei saa öelda, et ma ... Kes ma olen üldse, et hinnata. See ei ole nii, et kõik poliitikud on lollakad. Eks inimesed teevad vahel väga häid asju, vahel teevad lolluseid. Poliitikud on ju täpselt samasugused. Kui nad on koos mingis koridoris, kus nad ei see vasakule ega ka paremale, siis nad on sunnitud tegema seda, mis neile tõenäoliselt kantselei poolt ette söödetakse. Poliitikud on lihtsalt selline sirm.

K: Kui puhkpilliorkester mängib pidulikul koosviibimisel Paciuse viisi, millele Jannsen lõi sõnad, siis mis asi see on?

V: Puhkpilliorkester reeglina ei mängi Paciuse viisi. Ta mängib Paciuse muusikat, ehk siis teost, kus on viis, harmoonia, rütm.

K: Kui nüüd keegi rahva hulgast püsti seisab ja kaasa laulab Jannseni sõnadega. Mis asi see siis on?

V: Ta osaleb koos orkestriga hümnid esitamisel.

K: Siis muutub hümniks?

V: Eraldi, kui inimene tõuseb püsti ja laulab koos Jannseni sõnadega. Jah, seda võiks tõenäoliselt pidada hümniks.

K: Hümnid ajal seistakse reeglina püsti, on nii?

V: No ma ei tea, kas seadus ...

K: Üldiselt ikkagi on nii, et tava näeb ette, et hümnid ajal inimesed seisavad püsti.

V: Mina lähtun seadusest.

K: Kas teie istute, kui mängitakse hümnid?

V: Ei. Ma ei ole kordagi sattunud sellise asja peale, et hümnid esitamisel peaksin ma midagi tegema.

K: Kas te ei ole kunagi hümnid laulnud?

V: Ei ole. Ma olen laulnud Ernesaksa isamaad.

K: Aga Paciust?

V: Ei. Ma pean tunnistama, et ma ei ole seda eriti lugenud ka. Esimest korda, kui ma lugesin t süüdistustest, et on muudetud hümnid teksti, siis ma mõtlesin, et kuidas ma saan muuta seda, mida ma õieti ei teagi.

K: Te olete ju muusik.

V: Ma olen muusik. Ma kuulan muusikat. Ma võtan vastu muusikat, meloodiat, harmooniat. See on mul kõik kohe selge. Sõnaline osa läheb tavaliselt minust ...

K: Aga Fixi ja Apelsini teosed on teile teada?

V: Kusjuures, jällegi muusikaliselt. Kui me hakkame neid tõlkima, et seljakotid selga ...

K: Kui me nüüd tuleme tagasi puhkpilliorkestri juurde, siis see inimene, kes laulab kaasa, selle jaoks on ta hümn ja see inimene, kes ei laula kaasa, siis tema jaoks ei ole see hümn. Kas siit saab järeldada, et see sama teos saab üheaegselt olla lihtsalt muusikateos ja ka hümn?

V: Inimesele, kes ei ole Eestiga kuidagi seotud, on see lihtsalt muusikateos, kes ei tea, et see on hümn.

K: Kui me räägime praegu, et kõik on Eesti kodanikud, kes teavad seda Paciuse viisi ja teavad, et selle peale on Jannsen loonud sõnad ja kokku on see Eesti Vabariigi hümn. Seesama situatsioon, et üks laulab kaasa ja teine ei laula kaasa, kas siis ühel momendil saab see sama muusikateos eksiteerida hümnina ja mitte hümnina?

V: Ei. Muusika koos tekstiga ei saa eksiteerida hümnina ja mitte hümnina.

K: Aga see, kes ei laula kaasa? Kas tema jaoks ei ole see siis hümn?

V: Aga ta ju kuuleb.

K: Mida ta kuuleb?

V: Siis ta kuuleb hümn. Ta kuuleb orkestrit koos selle inimesega, kes laulab. Ta kuuleb hümn. Loomulikult, kui ta teab, et see on hümn. Eeldan, et kõik Eesti kodanikud teavad Eesti hümn. Jah, muidugi on see hümn. Sellele, kes laulab kaasa ja sellele, kes ei laula kaasa. Kui me võtame sealt teksti ära, võtame muusika ära. Jätame muusikast ainult ...

K: Ei. Kui me jätame orkestri mängima ja võtame lauljad ära, siis ta ei ole hümn?

V: Kui orkester on selles orkestreeringus, mida ta on sealt raadiost või üritustel ...

K: Ei. See on täitsa ametlik üritus. Ametlikel üritustel algab üritus hümn. mängimisega.

V: Seadusemõistes ta on hümn ainult siis, kui ta on Paciuse muusika pluss Jannseni tekst.

K: Kui inimene, kes tõuseb saalis püsti ja laulab kaasa, siis muutuks hümniks?

V: Seaduse mõistes, kui me vaatame lipu seadust paragrahv 3, siis koos tekstiga muutub ta hümniks. Eraldi seisvana me võime hinnata seda hümniks, võime mitte hümniks. Mina isikulikult peaksin ilma tekstita ...

K: Kui nüüd see üks laulja tõuseb püsti, kas siis ülejäänud saalitäis rahvast võib edasi istuda?

V: No seaduse mõistes võib istuda jah. See ei ole küll hea tava. See on ka see, mis minule heidetakse ette, et võib olla on mõni asi labane, aga kui me räägime seaduslikkusest, siis mina põhineksin ikkagi seadusele. Kui seaduses ei ole selgelt mingit reeglistikku, et kui inimene ei tõuse, et siis ta on lihtsalt lollakas ... Viisakad inimesed tõused püsti, no siis ta on ebaviisakas, aga ta ei riku sellega seadust.

//////////

K: Kas te tänasel päeval teeksite midagi teisiti?

V: Selle teose puhul ... Tõenäoliselt ei. Ma ei leia, et ma oleksin seal ... Kui midagi teisiti, siis ... Ma ei tea, mida ma võiksin veel teha, et mitte anda politseile seda ettekäänat mind hakata pressima. Nad ikka üsna kaua otsisid seda. Ma leian, et ma ei teinud midagi valesti. Ma tegin kõik vastavuses seadustega. Ma ei rikkunud midagi. Peale selle olen ma tagasisidet ... Noh, sotsiaalvõrgustik on selline koht, kus sa saad selle auditooriumi tagasiside. Tänu reklaamile laia auditooriumi tagasiside. Ütleme, et selline negatiivne või agressiivne/halb suhtumine tuleb selgelt ikkagi allaarenenud inimestelt. Normaalne keskmine inimene hindab seda. Vastaksin ühe Eesti muusiku sõnadega, kes helistas mulle ja toetas mind. Ta ütles nii, et „Ma väga ei ole nõus sellega, et millisel viisil sa seda tegid, aga ma toetan sinu õigust sellist asja teha“. Ma arvan, et keskmine ühiskonnaliige, keskmine Eesti riigi kodanik suhtub sellesse täitsa normaalselt. See kodanik, kes tunneb vene keelt. See, kes ei tunne vene keelt, siis seal on arvamus, et aa see on vene keeles, ju siis seal on midagi väga halba. Sellega ma olen kokku puutunud. Miks ma jätsin üldse pooleli rahvalaulude tõlkimise venekeelde, sest ma testisin seda inimeste peal, sugulaste peal. Ema ütles mulle väga hästi – „Ma ei saa täpselt aru mida sa laulad, aga mulle tundub, et sa mõnitad eestlasi“. Kuigi ei olnud mitte midagi mõnitavat, lihtsalt venekeelne ja Eesti aktsendiga. See on selge põhjendus, et miks ta on eesti aktsendiga. Kõik tekstid on üks ühele eesti keelest vene keelde. Tundub, et on mõnitav. Selle kogu projekti ma pakkusin kultuurikapitalile, et teeme ära. Nad olid nõus seda toetama, aga noh. See vene keel Eesti aktsendiga tekitab inimestes sellist arusaamatust.

K: Miks te seda vene keelt ei võiks rääkida või laulda ilma aktsendita?

V: Kui mind vaatab venekeelne inimene, kes elab Kasahstanis. Kuulab mingit Eesti laulu ja ma laulan seda puhtas vene keeles. Kui ma laulan seda eestikeelse aktsendiga, siis ta arvab, et see on pärit kuskilt sealt Baltikumist, et see on Eestiga seotud. Sealt on tulnud Eesti aktsendi kaasamise mõte. Inimesed üle maailma kirjutavad mulle.

K: Kas ma saan teist õigesti aru, et teie hinnangul see Eesti aktsent toob teile vaatajaid juurde?

V: Ei. Ta positsioneeriks seda konkreetset esitust, esitlejat või teost. Need kes teavad, et Jüri Kivit on eestlane. Kui ma tohin ennast eestlaseks nimetada. Nende jaoks on selge, et see on Eesti looming. Need, kes on seal Valgevenes ... Seal on ju venekeelseid palju. Kui nad satuvad selle peale, siis nad saavad aru, et jah, eestlane. Muud mõtet ei ole. Mul ei ole kunagi olnud vajadust ega ka mõtet auditooriumi kasvatada. Ma ei ole kuskil seda kunagi reklaaminud. Seitse aastat teed ja sul on 2000 jälgijat YouTube´is. Kusjuures pooled neist on seal sellepärast, et nad on jälginud lastelaule. Mul ei ole mingit huvi. Ma ei tee seda selle jaoks, et kasvatada auditooriumit. Hetkel ma pean arvestama sellega, et minust on nüüd äkki tehtud selline rahvalaulik.

Kohtul rohkem küsimusi ei ole.

Kohus küsib, kuidas me jätkame?

Prokurör: Mul on mõte. Kuna lõuna on käes ja Jüri Kivit oli väga sõnarohke, siis minul oleks küll vaja natukene ettevalmistust selleks, et siin kohtule oma seisukohad esitada. Ma usun, et tund/ kaks vaheaega oleks väga sobilik.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Kaitsja on nõus ja arvab ka, et kaks tundi võiks vaheaeg praegu olla või teine asi, et tuleme kokku teine päev. See võimalus on ka, kui kohus peab seda võimalikuks ja prokurör seda taotleb, siis olen ma ka selleks valmis.

Kohus: Kuna kaitsja puudutas siin mõnel korral teemat, et siin ei ole asjatundja arvamust, ei ole ka läbi viidud ekspertiisi, siis missugune on seisukoht, et KrMS 297 kohaselt on meil võimalik ju kohtumenetluses teha ekspertiis või kaasata asjatundjad. Nii nagu ka eelistungil sai räägitud, et kohtupraktikat ei ole meil selle kohta. Mis te arvate?

Prokurör: Ma mõtlesin ka ise selle peale kohtueelses menetluses. Antud menetluses puudub see vajadus asjatundjate kaasamiseks. Mul on tunne keskmise inimese seisukohalt on täiesti arusaadav, et see, mida Jüri Kivit esitas, selle puhul on tegu Eesti hümni meloodiaga, mida ta on omaloominguliselt töödelnud. Jüri Kivit ka selles salvestuses viitab täpselt sama moodi, kui Eesti riigi hümnile. Samuti ei ole ta eitanud siin kohtumenetluses, et tegu oleks mingi muu meloodiaga, kui selle samaga, mida meie tunneme Eesti riigi hümnina. Sellepärast mulle tundub, et mingisugust asjatundjat muusikalises osas vaja ei ole. Teine küsimus, mis kohut huvitas oli hinnangu andmine Jüri Kiviti poolt koostatud tekstile. Ma usun, et ka see on täiesti antav ilma asjatundjate abita. Ma usun, et keskmine inimene on täiesti võimeline arusaama sõnumist, mida Jüri Kiviti teos kannab, mida ta esitab. Millisena ta Eesti hümni ja Eesti Vabariiki kujutab. Aitäh!

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Esiteks on süüdistus prokuröri tõend. Kaitsja saab tulla siia oma vastu tõenditega ja prokurör on tulnud siia kahe tõendiga, vabandust, võib olla neljaga. Vaatame laulu, vaatame kõik peale ja ütleme, et vot, kuidas on mõnitatud. Mina olen isiklikult lasknud seda vaadata enda kolleegidel, et kuidas tundub. Olen lasknud vaadata ka enda vanustel, umbes 40 – 50 aasta vanustel. Olen lasknud vaadata natukene vanematel, kes veelgi rohkem seda Nõukogude aega mäletavad ja siis olen lasknud vaadata täiesti noortel, 20-aastastel. 20- aastased ei saa üldse aru. Enda vanused vaatavad esimesel korral, teisel korral juba naervad. Ei oska öelda. Mul on raske võtta seisukohta. Ütleme nii, et kaitsja eraldi täiendavate tõendite kogumist täna ei taotle. Mina leian, et see oli prokuröri pärusmaa. Juhul, kui sealt tuleks mingi ekspertiis tulnud, siis me oleksime siin vastu tõendit hakanud koguma. Kui me vaatame süüdistust, siis süüdistus seisneb teksti moonutuses. Kui me võtame kaks teksti kõrvuti, no ei ole moonutatud. Üks on hümni juurde käiv tekst ja teine on see tekst, mille koostas Jüri Kivit. Kohati ma ütlen jälle, et ma ei saa aru, mida me siin arutame. 297 lg 1 võimaldab ka kohtul ise määrata omal algatusel täiendav tõendite kogumine ja ekspertiis. Mina endale ei võta seda vastutust, mina suudan sajabrotsendilise kindlusega öelda, et mis on sõnad, mis on viis, mis on õige, kuidas seda esitada tuleks. Mina lähtun ka ainult seadusest. See, mis seaduses kirjas on. Seaduses ei ole praktiliselt mitte midagi kirjas. Võib olla on ekspert või asjatundja olemas, kes suudab siin seisukoha võtta, aga kui ta ei saa seadusele tugineda, siis on ka see subjektiivne. Võib olla oleks pidanud üldse kõige kohasem olema läbiviia mingi rahvaküsitlus.

Prokurör: Ma täpsustan oma seisukohta. Ma viitaksin ka. Üsna hiljutisest kohtulahendist 4-22-3610. Süüdistus on siin kahtlemata teistsugune. Siin oli tegu KarS § 151¹. Seisukoht, mis mulle huvi pakub on punktis 10 toodud. Siin on sümbolite hindamise küsimus. Riigikohus on öelnud nii, et seda, kas sümbol seostub rahvusvahelise kuriteo toimepanemisega, kui ka seda, et kas sellise sümboli eksponeerimine on teotav või õigustav, tuleb sisustada nn keskmise mõistliku inimese seisukohast võttes arvesse sümboli enesetähendust, sümboli eksponeerimise aega, kohta ja viisi jne. Jüri Kiviti looming sisaldas palju sümboolseid väiteid. Lähtudes sellest samast kohtulahendist leian, et meil puudub igasugune põhjus hakata otsima

mingisuguseid spetsialiste. Me saame väga hästi anda hinnangu selle sama keskmise inimese seisukohast.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: See oleks hea olnud, kui oleks ekspertiis olnud. Täna me oleme sellises seisus, et seda ei ole. Ma ei näe, et prokurör oskaks öelda, kes see ekspert võiks olla. Põhimõtteliselt prokurör seda ka ei taha.

Prokurör: Prokurör ütleb, et eksperti ei ole vaja.

Kohus: Kohus kasutab KrMS § 297 lg 1 tulenevat õigust, et kohtul on ka omal algatusel võimalik määrata täiendavate tõendite kogumine. Kohus peab vajalikuks siin ekspertiisi määramist. Seda on ka kohus varasemalt oma praktikas teinud, et Tallinna Ülikooli asjatundjad on reklaamialast infot andnud. Tartu Ülikoolis tegeleb semiootika rakenduskeskus ekspertiiside teostamisega. Tean, et neil on koduleheküljel üleval tööd, mis ekspertiise nad on teostanud. Menetlusosalistel on õigus küsimuste esitamiseks. Kui palju te aega vajate? Saate semiootika rakenduskeskuse koduleheküljel käia, vaadata, et milliseid ekspertiise nad on teinud.

Süüdistatav Jüri Kivit: Ma vaatasin, aga midagi tarka ...

Kohus: Jah, seal ei ole küsimusi, aga põhimõtteliselt on seal need teemad, kus nad on oma arvamust avaldanud.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Kaitsja ei ole sellega nii hästi kursis.

Kohus: Meil on oluline tõe väljaselgitamine.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Meil on vaja kaitsealusega siin nõu pidada, sest mina muusikast jagan väga vähe. Erinevalt kaitsealusest.

Süüdistatav Jüri Kivit: Ma palun vabandust. Praegu ei käi vist jutt muusikast, vaid keeleliselt ...

Kohus: Meil on küsimus hümnis eks.

Süüdistatav Jüri Kivit: Jah, et kas semiootika puudutab keelt. Mitte muusikat.

Kohus: See ongi hetkel see, et teil on praegu õigus esitada küsimusi ja juhul, kui ekspert ei oska vastata või ei saa vastata, siis ta ka nii ütleb.

Süüdistatav Jüri Kivit: Keelelise osa poolest muidugi jah.

//////////

Kohus: Kui me lähme Tartu Ülikooli peale, siis nad annavad mingi kompleks vastuse. Seal on erinevate erialade inimesed. Meil ei ole ju praegu muusika üle vaidlust.

Prokurör: Minule tundub ka nii.

Süüdistatav Jüri Kivit: Säätame kohtu aega. Eraldi istungit ei ole vaja.

Kohus: Meil ei ole täna ju muusika üle vaidlust.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Ei. Selle üle ...

Kohus: Tegemist on ikka vaidlusega, et mis on muusika ja sõnad kokku. Kas see tulemus, mis te presenteerisite YouTube'i kanalil, et kas see on Eesti hümnite teotav. Selles on see küsimus.

Süüdistatav Jüri Kivit: Jah. Kui ekspert ei ole ideoloogiliselt kallutatud, siis loomulikult. Ma ei tea, kas meie ühiskonnas on täna võimalik ideoloogiliselt kallutamata inimesi leida.

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Ehk ikka ülikooli inimesed on teadusinimesed.

Kohus: Kas te siis seate kahtluse alla ka kohtu erapooletuse?

Süüdistatav Jüri Kivit: Ei. Kohtu erapooletust ei sea ...

Kohus: Kui te ütlete, et kallutamata inimesi tänapäeval ühiskonnas on raske leida.

Süüdistatav Jüri Kivit: Kuna ma ise neli aastat istusin selle laua taga rahvakohtunikuna, siis nii palju usaldan meie kohtusüsteemi. Nägin ja tegin seda tööd. Mitte mööblina. Ma usaldan. Kohut ma igal juhul usaldan.

Kohus: 10. aprilliks esitate küsimused. Määruse teeb kohus nädalal, mis algab 17. aprillil. See nädal, mis algab 10. aprillil, on kohus puhkusel. Muidugi on teil see võimalus, et esitate küsimused 12. aprilliks?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Kui kohus annab 12. aprilli, siis palun seda. Ausalt öeldes ka 10. aprillil on mul pikk päev.

Kohus: Kas te saadate kohtu üldmeilile või saadate sekretäri meilile?

Kaitsja Toomemägi-Kivistik: Ma võin saata üldmeilile.

Kohus küsib, kas on küsimusi
Küsimusi ei ole.

Kohtunik

Istungisekretär